A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2014. május 22.*

„Fellebbezés — Verseny — Kartellek — A műanyag ipari zsákok piaca — A leányvállalat által elkövetett jogsértés anyavállalatnak való betudhatósága — Indokolási kötelezettség”

A C-36/12. P. sz. ügyben,

az **Armando Álvarez SA**, (székhelye: Madrid [Spanyolország], képviselik: M. Troncoso Ferrer, E. Garayar Gutiérrez és C. Ruixo Claramunt abogados)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2012. január 24-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a másik fél az eljárásban:

az **Európai Bizottság** (képviselik: F. Castilla Contreras és F. Castillo de la Torre, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: A. Borg Barthet tanácselnök, E. Levits és M. Berger (előadó) bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: L. Carrasco Marco tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. január 15-i tárgyalásra,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Fellebbezésével az Armando Álvarez SA az Európai Unió Törvényszéke Álvarez kontra Bizottság ítéletének (T-78/06, EU:T:2011:673; a továbbiakban: megtámadott ítélet) hatályon kívül helyezését kéri, amely ítéletben a Törvényszék elutasította az [EK 81. cikk] alkalmazására vonatkozó eljárásban

* Az eljárás nyelve: spanyol.

(COMP/F/38.354 – „ipari zsákok”-ügy) 2005. november 30-án hozott C(2005) 4634 végleges bizottsági határozat (a továbbiakban: vitatott határozat) részleges megsemmisítése, valamint az e határozatban vele szemben kiszabott bírság törlése, illetve másodlagosan annak csökkentése iránti keresetét.

A jogvita előzményei és a vitatott határozat

2 A fellebbező a spanyol jog hatálya alá tartozó részvénytársaság, amely acéltartályok gyártása, az épületasztalos-ipar és a faanyagok értékesítése ágazatában különböző ipari tevékenységeket fejt ki. Több leányvállalata van, köztük a Plásticos Españoles SA (ASPLA) (a továbbiakban: ASPLA), amelynek tőkéjében 98,6%-os részesedéssel rendelkezett 2002-ben.

3 2001 novemberében a British Polythene Industries plc az ipari zsákok ágazatában fennálló kartellről tájékoztatta az Európai Közösségek Bizottságát (a továbbiakban: kartell).

4 Miután a Bizottság 2002 júniusában vizsgálatokat folytatott, 2004. április 29-én közigazgatási eljárást indított, és kifogásközlést fogadott el több társasággal, közöttük az ASPLA-val és a fellebbezővel szemben.

5 2005. november 30-án a Bizottság elfogadta a vitatott határozatot, amelynek 1. cikke (1) bekezdésének j) pontja úgy rendelkezik, hogy az ASPLA és a fellebbező megsértette az EK 81. cikket azzal, hogy 1991. március 8. és 2002. június 26. között a műanyag ipari zsákok ágazatában Belgium, Németország, Spanyolország, Franciaország, Luxemburg és Hollandia területén az árak rögzítéséből, közös árszámítási módszerek alkalmazásából, a piaci részesedések és értékesítési kvóták felosztásából, az ügyfelek, ügyletek és megrendelések elosztásából, bizonyos pályázati felhívásokra való összehangolt ajánlattételből, valamint egyedi információk cseréjéből álló megállapodások és összehangolt magatartások összességében vett részt.

6 Ez okból a Bizottság az ASPLA-val és a fellebbezővel szemben a vitatott határozat 2. cikke első bekezdésének h) pontjában 42 millió euró bírságot szabott ki, amelynek megfizetéséért megállapította e két társaság egyetemleges felelősségét.

A megtámadott ítélet

7 A Törvényszék Hivatalához 2006. február 24-án benyújtott keresetlevéllel a fellebbező keresetet terjesztett elő a vitatott határozat ellen. E keresetben lényegében azt kérte, hogy a Törvényszék semmisítse meg e határozatot az őt érintő részében, illetve másodlagosan csökkentse a Bizottság által vele szemben kiszabott bírság összegét.

8 Keresetének alátámasztására a fellebbező egyetlen, a tények téves értékelésére, és az ártatlanság vélelmének, valamint a védelemhez való jog tiszteletben tartása elvének megsértésére alapított jogalapot hozott fel.

9 A Törvényszék a keresetet teljes egészében elutasította.

A felek kérelmei és a Bíróság előtti eljárás

10 A fellebbező azt kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, valamint semmisítse meg a vitatott határozatot, és

– a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

11 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

– utasítsa el a fellebbezést, és

– a fellebbezőt kötelezze a költségek viselésére.

12 A Bíróság hatodik tanácsa elnökének 2013. május 15-i határozata értelmében a jelen fellebbezéssel kapcsolatos eljárást felfüggesztették a Gascogne Sack Deutschland kontra Bizottság ítélet (C-40/12 P, EU:C:2013:768), a Kendrion kontra Bizottság ítélet (C-50/12 P, EU:C:2013:771) és a Groupe Gascogne kontra Bizottság ítélet (C-58/12 P, EU:C:2013:770) alapjául szolgáló ügyekben folyó eljárás befejezéséig. Az eljárás ezen ítéletek 2013. november 26-i kihirdetését követően folytatódott.

A fellebbezésről

Az elsődlegesen felhozott jogalapról

A felek érvei

13 A fellebbező azzal érvel, hogy a megtámadott ítéletben a Törvényszék a megállapított jogsértésért való felelősséget két olyan okból tudta be neki, amelyek nem szerepelnek a vitatott határozatban. Elsősorban a Törvényszék az említett ítélet 38. és 39. pontjában arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Bizottság által előterjesztett bizonyítékok megalapozzák a fellebbező kartellben való közvetlen részvételét, ami nem derül ki a vitatott határozat preambulumbekezdéseiből. Másodsorban ugyanezen ítélet 35. pontjában a Törvényszék arra a vélelemre hivatkozott, amely szerint a fellebbező mint a leányvállalata, vagyis az ASPLA tőkéjében 100%-os részesedéssel rendelkező anyavállalat meghatározó befolyást gyakorolt a leányvállalata magatartására, holott a Bizottság a vitatott határozatban nem támaszkodott erre a vélelemre.

14 Mivel tévesen e két okot elfogadta, a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, és megsértette a fellebbező védelemhez való jogát, aki nem védekezhetett az olyan állításokkal szemben, amelyek nem szerepeltek a vitatott határozatban.

15 A Bizottság azt állítja, hogy e jogalap nem megalapozott. A vitatott határozatban a fellebbező felelőssége egyértelműen azon a vélelmen alapul, hogy ez utóbbi mint anyavállalat meghatározó befolyást gyakorolt a leányvállalata magatartására. Ez a határozat csupán kiegészítésként hivatkozik az arra vonatkozó valószínűsítő körülményekre, hogy a fellebbező ténylegesen ilyen befolyást gyakorolt.

A Bíróság álláspontja

16 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben a Bizottság a vitatott határozat (580) preambulumbekezdésében kifejezetten hivatkozott arra a vélelemre, hogy az anyavállalat a 100%-os tulajdonában álló leányvállalata felett ténylegesen meghatározó befolyást gyakorol, majd e határozat (584) preambulumbekezdésében megállapította, hogy e megközelítést minden egyes érintett vállalkozás tekintetében esetről esetre részletezi majd (lásd: Kendrion kontra Bizottság ítélet, EU:C:2013:771, 28. pont).

17 A vitatott határozatnak az ASPLA-ra és a fellebbezőre vonatkozó preambulumbekezdéseiben a Bizottság elsősorban arra emlékeztetett – e határozat (669) preambulumbekezdésében –, hogy a fellebbező az ASPLA tőkéjében 98,6%-os részesedéssel rendelkezett. Másodsorban megjegyezte ugyanezen határozat (671) preambulumbekezdésében, hogy úgy tűnik, a fellebbező igen szorosan részt vett az ASPLA operatív irányításában. E kijelentés alátámasztására a Bizottság az említett határozat

(672)–(676) preambulumbekezdésében az írásbeli szakaszban vitatott, arra vonatkozó tényezőket említett, hogy a fellebbező legmagasabb szintű vezetői a kartellben részt vevő vállalkozások legalább 22 találkozóján jelen voltak, valamint hogy az ASPLA képviselői a fellebbező vezetőinek legalábbis látszólagosan továbbították a többi találkozón készült jegyzőkönyveket.

18 E körülmények között nem minősül téves jogalkalmazásnak az, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 35. pontjában arra az álláspontra helyezkedett, hogy az anyavállalatnak a leányvállalata felett gyakorolt meghatározó befolyást valószínűsítő körülményekkel kapcsolatos ítélkezési gyakorlat alapján a Bizottság jogszerűen vélelmezhette, hogy a fellebbező – tekintettel arra, hogy az ASPLA tőkéjében 98,6%-os részesedéssel rendelkezett – ennek magatartására meghatározó befolyást gyakorolt.

19 Ezenkívül a fellebbező nem hivatkozhat eredményesen arra, hogy nem élhetett a védelemhez való jogával a Bizottság említett vélelmével szemben. A Törvényszékhez benyújtott keresetlevélből, különösen annak 19. pontjából kitűnik ugyanis, hogy elismerte e vélelem fennállását, bár vitatta az ártatlanság vélelmére tekintettel annak jogszerűségét. Az ezzel kapcsolatos érveit egyébként a Törvényszék a megtámadott ítélet 22–29. pontjában megvizsgálta, és ennek 30. pontjában elutasította.

20 A Törvényszék a megtámadott ítélet 36. és 37. pontjában szintén helyesen vizsgálta meg a fellebbezőnek a Bizottság által hivatkozott azon vélelem megdöntésére irányuló érveit, hogy közte és a leányvállalata között fennálló tőkeviszonyokból eredően tényleges irányítást gyakorolt. E vizsgálat keretében a Törvényszék kifejtette annak okait, hogy álláspontja szerint miért nem fogadható el ezen érvek egyike sem.

21 A megtámadott ítélet 38. és 39. pontja a Törvényszék által kifejtett érvelés ugyanezen szakaszába illeszkedik, így ezen érvelés logikai rendszerére tekintettel kell értelmezni.

22 A megtámadott ítélet 38. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy a fellebbező legmagasabb szintű vezetőinek a kartellben részt vevő vállalkozások több találkozóján való jelenléte, valamint az, hogy a fellebbezőt az ASPLA képviselői által készített jegyzőkönyvek útján tájékoztatták a többi találkozóról, elegendő annak bizonyításához, hogy közvetlenül részt vett a kartellen belül folytatott megbeszéléseken. Ugyanezen ítélet 39. pontjában a Törvényszék úgy értékelte, hogy irreleváns az, hogy a fellebbező képviselőit – a fellebbező szerint – nem hatalmazták fel a kartellben való részvételre.

23 Ellentétben a fellebbező érvelésével, ezeket a megfontolásokat nem lehet úgy értelmezni, hogy a kartellben való közvetlen részvétel miatt a fellebbezőt további felelősség terheli. A Törvényszék ugyanis az érvelésének e szakaszában csupán a fellebbező által az említett vélelem megdöntése érdekében hivatkozott érvek relevanciáját és helytállóságát, valamint azokat a további valószínűsítő körülményeket értékelte, amelyeket a Bizottság alapul vett annak megállapításakor, hogy ez a társaság a leányvállalata felett meghatározó befolyást gyakorolt. Az elé terjesztett bizonyítékok értékelése keretében a Törvényszék jogszerűen kiemelhette a Bizottság által a két társaságot irányító szervek egymásra épülésére alapított valószínűsítő körülménynek – véleménye szerint – tulajdonítandó bizonyító erőt, anélkül hogy ez az értékelés megváltoztatná a fellebbezővel szemben megállapított felelősség alapját.

24 E körülmények között a fellebbező nem hivatkozhat arra, hogy a további felelősségének megállapításával szemben nem élhetett a védelemhez való jogával.

25 A fenti megfontolásokból következik, hogy a fellebbező által a fellebbezésének alátámasztása érdekében elsődlegesen hivatkozott jogalapot el kell utasítani.

A másodlagosan felhozott jogalapról

A felek érvei

26 A fellebbező azzal érvel, hogy a Törvényszék téves jogalkalmazása – azáltal, hogy a jogvitában érintett felek által nem hivatkozott indokok alapján hozott határozatot – a keresetlevelében ténylegesen előadott állítások téves mérlegeléséhez vezetett, úgyhogy a megtámadott ítéletben kifejtett érvelés következetlen, és az indokolása téves.

27 A fellebbező szerint, míg a Bizottság – őt illetően – semmiféle olyan vélelemre nem hivatkozott, amely szerint az anyavállalat felel a leányvállalata magatartásáért, a leányvállalatára gyakorolt befolyás megállapítása érdekében hivatkozott egyetlen bizonyíték – leszámítva azt, hogy részesedéssel rendelkezik a leányvállalat tőkéjében – az, hogy a két társaság igazgatótanácsában részben azonos vezetők ülnek. A Törvényszék előtt a fellebbező azzal érvelt, hogy ez a tényező elégtelen, és más indokokra hivatkozott annak érdekében, hogy a kartell keretében vele szemben megállapított felelősséget cáfolja. Márpedig a Törvényszék ezen érveket egyáltalán nem mérlegelte.

28 A Bizottság szerint e másodlagosan felhozott jogalap megalapozatlan.

A Bíróság álláspontja

29 Előzetesen meg kell állapítani, hogy a fellebbező által másodlagosan hivatkozott jogalap azon az előfeltevésen alapul, hogy a Bizottság a vitatott határozatban nem támaszkodott arra a vélelemre, amely szerint az anyavállalat meghatározó befolyást gyakorol azon leányvállalatára, amelynek tőkéjében kizárólagos vagy közel kizárólagos részesedéssel rendelkezik. Amint az a jelen ítélet 16–19. pontjából kitűnik, ez az előfeltevés téves.

30 Egyébiránt a fellebbező állításával ellentétben a jelen ítélet 20–22. pontjából az következik, hogy a megtámadott ítéletnek a fellebbező leányvállalatára gyakorolt meghatározó befolyására vonatkozó vélelem megdöntése érdekében a fellebbező által felhozott érvek vizsgálatával kapcsolatos indokolása egyáltalán nem következetlen.

31 Amennyiben a fellebbező a másodlagosan hivatkozott jogalapja keretében azzal érvel, hogy a Törvényszék nem tett eleget az indokolási kötelezettségének, mivel nem válaszolt a meghatározó befolyás tényleges gyakorlása vélelmének megdöntése érdekében előadott valamennyi érvére, emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében az Európai Unió Bíróságának alapokmánya 36. cikkében és 53. cikke első bekezdésében előírt, az ítéletek indokolására vonatkozó kötelezettsége nem kötelezi a Törvényszéket arra, hogy olyan magyarázatot adjon, amely kimerítően és egyenként követi a jogvitában érintett felek által előadott összes érvet (Groupe Gascogne kontra Bizottság ítélet, EU:C:2013:770, 37. pont).

32 A Törvényszék a fellebbező érveit a megtámadott ítélet 36. és 37. pontjában vizsgálta meg. Bár a Törvényszék az egyes érvek, mint a két társaság ipari tevékenységének jellegére, a gazdasági értékükre, a külső munkaerő alkalmazására és a spanyol társasági jogra alapított érvek elutasítását csupán röviden indokolta, mégis ez az indokolás elegendő ahhoz, hogy a fellebbező megismerje azon indokokat, amelyekre a Törvényszék támaszkodott. Az említett pontokból ugyanis kitűnik, hogy a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy ezek a tényezők nem cáfolhatják meg az olyan tényezők bizonyító erejét, mint a fellebbező legmagasabb vezetőinek a két társaság működésében betöltött szerepe és az igazgatótanácsaik nagyrészt megegyező összetételének gyakorlati hatásai, amely tényezőkre a Bizottság azon vélelem igazolása érdekében hivatkozott, hogy – tekintettel arra, hogy a fellebbező az ASPLA tőkéjében közel kizárólagos részesedéssel rendelkezett – a fellebbező vélelmezhetően meghatározó befolyást gyakorolt a leányvállalatára.

33 Amennyiben a fellebbező a Törvényszéknek az elé terjesztett tényekre és bizonyítékokra vonatkozó mérlegelését vitatja, csupán arra kell emlékeztetni, hogy a bizonyítási teherre és a bizonyításfelvételre vonatkozó szabályok megsértésének, valamint az említett bizonyítékok elferdítésének esetét kivéve, az ilyen értékelés nem minősül olyan jogkérdésnek, amelyet – mint ilyet – a Bíróságnak kell a fellebbezés során megvizsgálnia (FLSmidth kontra Bizottság ítélet, C-238/12 P, EU:C:2014:284, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

34 A fenti megfontolásokra tekintettel a fellebbező által másodlagosan felhozott jogalapot el kell utasítani.

35 Mivel a fellebbező által a fellebbezése alátámasztására felhozott két jogalap egyikének sem lehet helyt adni, a fellebbezést el kell utasítani.

A költségekről

36 Az eljárási szabályzata 184. cikkének (2) bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozatlan, a Bíróság határoz a költségekről.

37 Ugyanezen szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése értelmében – amely a 184. cikk (1) bekezdése szerint a fellebbezési eljárásban is alkalmazandó – a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a fellebbező pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a saját költségeinek viselésén kívül a Bizottság részéről a jelen fellebbezés keretében felmerült költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.

2) A Bíróság az Armando Álvarez SA-t kötelezi a jelen fellebbezés költségeinek viselésére.

Aláírások